

**ბერძნულ-რომაული ფილოლოგიის სამაგისტრო პროგრამის (დანართი 157)
სასპეციალიზაციო გამოცდის საკითხებში დამატებული ენობრივი კომპეტენციის
დამადასტურებელი საგამოცდო მასალა**

გამოცდის ფორმატი:

ბილეთი მოიცავს 5 საკითხს: აქედან პირველი საკითხი წარმოდგენილია კლასიკური ფილოლოგიიდან, მეორე ბიზანტიური ფილოლოგიიდან და მესამე ახალი ბერძნული ფილოლოგიიდან. (საკითხები საერთოა სამივე მოდულისთვის). მეოთხე საკითხია ლათინური/ძველი ბერძნული/ახალი ბერძნული ენის თეორიული გრამატიკიდან, მეხუთე საკითხი - შესაბამისი ენიდან სათარგმნი წინადადებები. წერიტი ნამუშევარი შეფასდება ჯამური 100 ბალიანი სისტემით. ბილეთის თითო საკითხი შეფასდება მაქსიმუმ 20 ქულით.

პირველი სამი საკითხი:

კლასიკური ფილოლოგია

- ჰომეროსის საკითხი. ერთიანობის, ისტორიასთან მიმართების, ფორმირების პრობლემების არსი.
- ესქილეს „მიჯაჭვული პრომეთე“ . ძირითადი კონფლიქტის არსი.
- სოფოკლეს „ანტიგონე“ . რისი თქმა სურს დრამატურგს? (ძირითადი თეორიები).
- არისტოფანეს „ღრუბლები“ . სოკრატესადმი დამოკიდებულება.
- მედეას სახე ევრიპიდეს ტრაგედიაში.
- ეპოსი თუ ეპილიონი. ტრადიცია და ნოვატორობა ელინისტურ ლიტერატურაში.
- მენანდროსი და ახალი ატიკური კომედია. ძირითადი დამახასიათებელი ნიშნები.
- პლავტუსი და ტერენციუსი. რომაული კომედიის განვითარების ტენდენციები.
- ვერგილიუსის „ენეიდა“ . პოემის სტრუქტურა და ძირითადი პერსონაჟები.
- ოვიდიუსის სატრფიალო პოეზიის დამახასიათებელი ნიშნები.

ბიზანტიური ფილოლოგია

- ნიკეის მსოფლიო კრება და კონსტანტინოპოლის დაარსება
- ბიზანტინიზმი და მისი შემადგენელი ოთხი ელემენტი.
- ბიზანტიური მწერლობის პერიოდები.
- არეოპაგიტული თხზულებანი. ნუცუბიძე - ჰონიგმანის თეორია.
- ბიზანტიური ეპიკური პოეზია. ნონოს პანოპოლელის შემოქმედება.
- მუსეოსის „ჰერო და ლეადრე“ (მისი ქართული და ევროპული პარალელები).

- „დიგენის აკრიტასი“.
- ბიზანტიური რიტმული პოეზია.
- კონტაკიონი და მისი კომპოზიცია.
- რომანოს მელოდოსის შემოქმედება.
- ჰიმნი „აკათისტო“ და მისი კომპოზიცია.
- კანონი და მისი კომპოზიცია (ანდრეას კრეტელის „დიდი კანონი“, იოანე დამასკელისა და კოზმა მაიუმელის კანონები).

ახალი ბერძნული ფილოლოგია

- კრეტული რენესანსი.
- ბერძნული რომანტიზმი.
- სოლომოსი და კალვოსი.
- კონსტანტინოს კავაფისი.
- 1930-იანი წლების პროზა (ეოლიის სკოლა, ბურჟუაზიული რომანტიზმი).
- ბერძნული სიურეალიზმი.

ლიტერატურა:

1. რ. გორდეზიანი, ბერძნული ლიტერატურა, ელინური ეპოქის ეპოსი, ლირიკა, დრამა, თბილისი 2010
2. ავტორთა კოლექტივი, ანტიკური ლიტერატურა, თბილისი, 2009²
3. ს. ყაუხჩიშვილი, ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია, თბილისი, 1973
4. ანტიკური ლიტერატურის ანთოლოგია I, საბერძნეთი, თბილისი, 2009
5. ანტიკური ლიტერატურის ანთოლოგია II, საბერძნეთი, თბილისი, 2009
6. ანტიკური ლიტერატურის ანთოლოგია III, რომი, თბილისი, 2009
7. ავტორთა კოლექტივი, ნარკვევები ახალბერძნულ ლიტერატურაში, თბილისი, 2005
8. თანამედროვე ბერძნული პოეზიის ანთოლოგია, თბილისი, 2007
9. თანამედროვე ბერძნული მოთხრობის ანთოლოგია, თბილისი, 2003

ძველი ბერძნული ენა

ა) მორფოლოგია

1. არსებითი სახელი:
  - I კანკლედობა
  - II კანკლედობა
  - I და II კანკლედობის ზედსართავი სახელები
  - III კანკლედობა
  - III კანკლედობის ზედსართავი სახელები

2. ზმნიზედა
3. ნაცვალსახელი
4. ზმნა:
  - W უღლების ზმნების უღლება აწმყო დროში
  - W უღლების ზმნების უღლება ნამყო უწყვეტელ დროში
  - W უღლების ზმნების უღლება აორისტში
5. წინდებულები
6. კავშირები და ნაწილაკები

ბ) სინტაქსი

1. ქვემდებარე და შემასმენელი
2. სინტაქსური კონსტრუქციები:
  - Accusativus cum infinitivo
  - Nominativus cum infinitivo
  - Genetivus absolutus
3. დამოკიდებულ წინადადებათა სახეები

გ) სათარგმნი წინადადებები ძველი ბერძნული ენიდან

ლათინური ენა

ა) მორფოლოგია

1. არსებითი სახელი:
  - I კანკლედობა
  - II კანკლედობა
  - III კანკლედობა
  - I და II კანკლედობის ზედსართავი სახელები
  - III კანკლედობის ზედსართავი სახელები
  - IV კანკლედობა
  - V კანკლედობა
2. ზმნიზედა
3. ნაცვალსახელი
4. ზმნა:

ლათინურ ზმნათა კლასიფიკაცია (ძირითადი ფორმები)

I და II ჯგუფის ზმნების უღლება აწმყო დროში

I და II ჯგუფის ზმნების უღლება ნამყო უწყვეტელ დროში

I და II ჯგუფის ზმნების უღლება ნამყოში (Perfectum)

5. წინდებულები
6. კავშირები და შორისდებულები

ბ) სინტაქსი

1. ქვემდებარე და შემასმენელი
2. სინტაქსური კონსტრუქციები:
Accusativus cum infinitivo
Genetivus absolutus
სუპინუმი
გერუნდიუმი
მიმლეობა
3. დამოკიდებულ წინადადებათა სახეები

გ) სათარგმნი წინადადებები ლათინური ენიდან

ახალი ბერძნული ენა

მორფოლოგია

7. არსებითი სახელი:
არტიკლი, სქესი;
მრავლობითი რიცხვი;
არსებით სახელთა ბრუნება;
არს. სახ. განსხვავებული დაბოლოებებით.
8. ზედსართვი სახელი:
-რც/-რ(α)/-ო, რც/რც/რც, რც/რც,-რ დაბოლოებულ ზედ. სახელთა ბრუნება;
არსებითი სახელის ბრუნება ზედსართავთნ ერთად;
ხარისხების წარმოება (ორი ფორმით)

9. ზმნიზედა:

მათი წარმოება და ხარისხის ფორმები.

10. რიცხვითი სახელი.

ბრუნვადი რიცხ. სახელები.

11. ნაცვალსახელი:

ბრუნება; სუსტი და ძლიერი ფორმები;

არსებითი სახელით გამოხატული ირიბი და პირდაპირი დამატების შეცვლა ნაცვალსახელებით.

12. ზმნა:

I უღლების ზმნები;

II უღლების ზმნები (α ტიპი, ε ტიპი);

შეკვეცილდაბოლოებიანი ზმნები;

მოქმედებითი გვარის პარატატიკოსი და აორისტოსი;

ვნებითი გვარის წარმოება;

ვნებითი გვარის დროები;

ბრძანებითი კილო (ერთჯერადი და მრავალჯერადი).

არაწესიერი ზმნები.

13. წინდებულები.

14. ნაწილაკები

ბ) სინტაქსი

4. ქვემდებარე და შემასმენელი

5. სინტაქსური კონსტრუქციები

6. მიმღობა

7. პირობითი წინადადებები.

გ) სათარგმნი წინადადებები

ლიტერატურა:

1. თ. გიორგობიანი, ი.გაგუა, ძველი ბერძნული და ლათინური, თბილისი, 2007

2. ა. ურუშაძე, ძველი ბერძნული ენა, მეორე გამოცემა, თბილისი, 1987

3. ი. გაგუა, ლათინური ენა, თბილისი, 1987
4. ახალი ბერძნული ენის თვითმასწავლებელი, მედეა აბულაშვილი, მედეა მეტრეველი, თბილისი, 2011
5. ბერძნული ენის სახელმძღვანელო, თამარ ბაკურაძე, თბილისი, 1996
6. ძველი ბერძნული ენა, დამხმარე სახელმძღვანელო, შეადგინა, ქართულ-ბერძნული ლექსიკონი და სავარჯიშოები დაურთო ქეთევან აბესაძემ, თბილისი, 2007
7. მ. ფხაკაძე, ლ. ბერძენიშვილი, ლათინური ენა, ტომი I-II, თბილისი 2008
8. Τα Ελληνικά για ξενόγλωσσους, Σαπφά Μαρούλια, Ευαγγελία Γεωργατζή, Αθήνα, I,II,III τόμοι, 2003

კონსულტაციისთვის შეგიძლიათ მიმართოთ პროგრამის ხელმძღვანელს: პროფ. რისმაგ გორდეზიანს. ელ-ფოსტა: rismag.gordeziani@tsu.ge

ან მოდულების ხელმძღვანელებს:

ასოც. პროფ. ირინე დარჩიას (კლასიკური ფილოლოგია) ელ-

ფოსტა: irine.darchia@tsu.ge ასოც. პროფ. თინა დოლიძეს (ბიზანტიური

ფილოლოგია) ელ-ფოსტა: tinatin.dolidze@tsu.ge ასოც. პროფ. სოფიო შამანიდს

(ახალი ბერძნული ფილოლოგია)

ელ-ფოსტა: sopio.shamanidi@tsu.ge